

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
EMOTIONAL INTELLIGENCE OF ADMINISTRATORS AFFECTING MANAGEMENT IN
EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER SAMUT SONGKHARM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICES AREA OFFICE

จารุวรรณ พงษ์สุข

Jaruwan Pongsuk

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: pumcute1993@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (2) ศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และ (3) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2567 จำนวนตามสุทธยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ระดับการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อย่างมีระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัว ได้แก่ ด้านการรับรู้อารมณ์ตนเอง ด้านการจูงใจตนเอง ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และด้านทักษะทางสังคม

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์ การบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study emotional intelligence of school administrators under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office; (2) to study management in educational institutions under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office ; and (3) to study emotional intelligence affecting management in educational institutions under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office.

This research was a survey research. The sample used in this research was school teachers in educational institutions affiliated to the Samut Songkhram Primary Education Area Office. The 2024 academic year was calculated according to the Taro Yamane formula and used the proportional stratified random sampling method for a sample of 237 people. Using basic statistics, frequency, percentage, mean, Standard Deviation, Pearson's correlation coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis

The results of this research were found that: (1) emotional intelligence of school administrators under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office in the overall and all aspects were at high level; (2) management in educational institutions under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office in the overall and all aspects were at highest level and (3) emotional intelligence affecting management in educational institutions under Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office with the statistical significance at .01 level with 4 digits, namely self-emotional awareness, self-motivation, understanding of the feelings of others, and social skills.

Keywords: Emotional Intelligence, Management In Educational Institutions, School

Administrators, Samut Songkhram Primary Educational Services Area Office

บทนำ

การศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยผ่านการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่จะทำให้คนในสังคมมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นหนึ่งกระบวนการที่หล่อหลอมให้คนสามารถประพฤติปฏิบัติตน หรือพัฒนาตนเพื่อประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับคนเพื่อเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์เกิดขึ้นกับตัวบุคคล เมื่อคนในสังคมมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่พร้อมจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและเศรษฐกิจก็จะนำพาให้สังคมนั้นไปสู่ความเข้มแข็ง มีเอกภาพ เป็นสังคมที่ดี มุ่งสู่การพัฒนาและก้าวทันต่อการเปลี่ยนของโลกในยุคปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงทำให้สังคมยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งโลกไร้พรมแดน เป็นโลกแห่งเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร การเดินทาง และการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้

ที่เกิดขึ้นได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว สิ่งเหล่านั้นส่งผลต่อสภาพสังคมสภาพเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนฯ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) อีกทั้งตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจ การบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงานอันได้แก่โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด การบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบาย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดการบริหารสถานศึกษามี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ให้เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถทำเพียงลำพังคนเดียวได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของครูในการทำงานร่วมกันเป็นทีมและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งหากอาศัยเพียงความฉลาดจากเขาวัวปัญญาเพียงอย่างเดียว (Intelligence Quotient : IQ) อาจจะทำให้การบริหารงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรก็เป็นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีส่วนทำให้การบริหารงานของสถานศึกษามีความราบรื่น มีความสุขในองค์กร เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

3 เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน จำนวน 580 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2567 คำนวณตามสูตร (Taro Yamane, 1973) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional

Stratified Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คนจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างและดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์โดยได้นำแนวคิดของ Daniel Goleman (1998) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรับรู้อารมณ์ตนเอง (self-awareness) 2) การจัดการอารมณ์ตนเอง (self-regulation) 3) การจูงใจตนเอง (self-motivation) 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (empathy) และ 5) ทักษะทางสังคม (social skills) และสำหรับการบริหารงานในสถานศึกษา ได้นำขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และ มาตรา 39 ววรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) กำหนดขอบข่ายการบริหารการศึกษาไว้มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยให้อำนาจแก่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษา

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากแนวคิดของ Daniel Goleman (1998)

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานในสถานศึกษา (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) กำหนดการบริหารสถานศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง “ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการวิจัยนี้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close Questionnaire)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์และการบริหารงานในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับ กำหนดค่าน้ำหนักเป็นระดับคะแนนดังนี้

ความฉลาดทางอารมณ์

5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์มาก

3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ปานกลาง

- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์น้อย
 - 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์น้อยที่สุด
- การบริหารงานในสถานศึกษา
- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในสถานศึกษามากที่สุด
 - 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในสถานศึกษามาก
 - 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในสถานศึกษาปานกลาง
 - 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในสถานศึกษาน้อย
 - 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในสถานศึกษาน้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา ตลอดจนนำแบบวัดที่มีนักวิชาการต่างๆ ศึกษาไว้มาใช้สร้างเป็นแบบสอบถาม โดยปรับให้เหมาะสมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือวิจัยดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์และการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย โดยการนำแบบวัดที่มีนักวิชาการต่างๆ ศึกษาไว้มาใช้สร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับข้อความให้เหมาะสมต่อไป

3.2 สร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้อง ของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

3.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยมีคุณสมบัติประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูระดับชำนาญพิเศษ เอกภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะ และให้คะแนนแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 หากมั่นใจว่า ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หากไม่มั่นใจว่า ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หากมั่นใจว่า ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

3.4 นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้คะแนนแล้ว มาหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา และคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา 0.991 และจุดประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) และคัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1 ไว้ในแบบสอบถาม

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 30 คน

3.7 นำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) มาทดสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถาม โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้มั่นใจว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง ด้วยวิธีการคำนวณค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีเกณฑ์การวัดที่ยอมรับได้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า .991

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

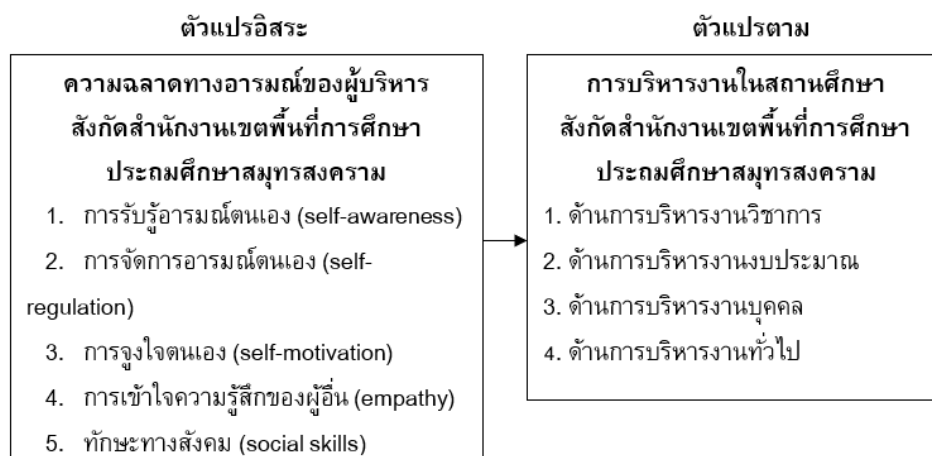
6.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage = %) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)

6.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC)

6.3 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach's Alpha Coefficient)

6.4 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

6.5 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาการศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ตอบแบบสอบถาม จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 สูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 โดยมีประสบการณ์ในการทำงานประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 60.73 มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 39.27

และปฏิบัติงานที่โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 36.44 และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 43 คน ร้อยละ 17.41 ตามลำดับ

5.1.2 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.43) และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านการจูงใจตนเอง (\bar{X} = 4.45) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (\bar{X} = 4.44) ด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง (\bar{X} = 4.43) ด้านทักษะทางสังคม (\bar{X} = 4.42) และด้านการรับรู้อารมณ์ตนเอง (\bar{X} = 4.40) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปผลได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม สามารถนาประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาทั้งด้านความสามารถด้านความรู้ความสามารถ และต้องเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางด้านอารมณ์ควบคู่กันไป เพื่อให้เป็นศาสตร์สำคัญการบริหารคน บริหารทีม ให้สามารถดำเนินกิจกรรมให้ความสำเร็จ โดยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนในการช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะ โดยสอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1995 : 45 – 46) ที่กล่าวว่า ถึงแม้เราว่าปัญญาหรือทักษะทางเทคนิคจะมีความสำคัญต่อการทำงาน แต่ความฉลาดทางอารมณ์ก็นับว่ามีอิทธิพลต่อการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จมากเช่นกัน ทำให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดังนั้นในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านไปเป็นแนวทางพัฒนาผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานในสถานศึกษา ได้ดีที่สุด คือ การมีทักษะทางสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นการทำงาน เอาใจใส่และรับฟังปัญหาที่ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือกัน และมีความเป็นกลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในการทำงานผู้บริหารต้องรับฟังความคิดเห็นของครู และฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในการจัดการความขัดแย้งต้องยึดถือความถูกต้อง และความเห็นของคนส่วนใหญ่ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานและดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูใน

กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี
: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย, (2567). ความฉลาดทางอารมณ์. สืบค้นจาก :
<https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/emotional-intelligence/>

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (มิถุนายน 2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา, Journal of Roi Kaensarn
Academi. 4 (1) : 14 - 19.

จุฑามาศ มีน้อย และดาวลอย กาญจนมณีเสถียร. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผล
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพากร ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

Aritzeta, A., Balluerka, N., Gorostiaga, A., Alonso - Arbiol, I., Haranburu, M. and Gartzia, L.(2015).

Classroom Emotional Intelligence and Its Relationship with School

Performance. Eur. J. Educ. Psychol. (9), 1 – 8.

Bar-On, Reuven, and James D.A. Parker. (2000). **The Handbook of Emotional Intelligence** San
Francisco: Jossey-Bass.

Goleman, Daniel. (1995). **Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than Iq.** New York:
Bantam Books,

Goleman. (2006). **Working with Emotional Intelligence.**New York: Bantam Books, 2006.

Goleman, D. (1998). **Working with Emotional Intelligence.** New York: Bantam Book.

Mayer, John D., and Peter Salovey. (1997). **What Is Emotional Intelligence? In Emotional
Development and Emotional Intelligence: Educational Implications.**New York: Basic Book.